

DOÇ. ÖZER KABAŞ

II Mart, 1989

TÜRK RESMİNDE FİKİRSSEL KAYNAK YOKSUNLUĞU

Bugünün dünyasında ve Batı Ülkelerinin yakın geçmişinde çok önemli diyebileceğimiz Resim akımları çok temel bazı fikir oluşumları, akımları; sosyal ve ekonomik dönüşümleriyle beslenmişlerdir. Yirminci yüzyıl gibi 'ÇAĞ DÖNÜŞÜMÜ' diyeceğimiz dönemlerde ise fikir akımları, bilimsel buluşlar iyice hızlanmış ve sanat akımları ve MODERNİZMİN doğuşu bu buluşların etkisiyle iyice ivme kazanmıştır. Çok gerilere gitmezsek 18inci yüzyıl ve aydınlanma çağı Fransız İhtilali ile beraber sosyal dönüşümleri de başlatarak 19 uncu yüzyıl'daki Sanatsal resim akımlarının çoğalmasına neden olmuştur.

Neo-Klasisizm, Romantizm, Realizm ve Oryantalizm filizlenip gelişirken fotoğraf sanatının 1840 larda ortaya çıkması insan-oğlunun görsel malzeme ve belleğine zenginleşme açısından katkıları olmuştur. 19 uncu yüzyılda yeni buluşlarla ve bunların resim sanatına yansımalarıyla bir açıdan 'GÖRME BİÇİMLERİ' de hızla değişmeye başlamıştır. Chevreul gibi bir bilim adamının (103 yıl yaşamış) 19 uncu yüzyıl boyunca RENK konusuyla ilgili yaptığı buluşlar sanat akımların ve özellikle empresyonizmi çok yüklü bir biçimde etkilediğini biliyoruz. CHEVREUL sanatsal ortamlara yakın ve duyarlı bir bilim adamıydı. Örneğin empresyonistlerden 'PİSARRO' nun yakın arkadaşıydı. Ünlü GOBLEN dokuma fabrikalarının uzun yıllar danışmanlığını yapmıştı. Renk konusunda 'SİMÜLTANE KONTRAST' ve 'OPTİK KARIŞIM' konuları özellikle CHEVREUL'un araştırmaları sonucu ortaya çıkmıştır. Empresyonistlerin optik karışım konusuna ne kadar duyarlı oldukları bizce bilinmektedir. Chevreul'un bültenleri, konferansları ve dostlukları sanatçıları adamakıllı etkilemiştir. Kısacası, CHEVREUL ve Empresyonistlerin aynı ülkede aynı ortamı paylaşmaları katıyen -